

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: **Časoprostorová mobilita seniorů v prostředí města České Budějovice a jeho zázemí: hodnocení s využitím moderních geoinformačních technologií**

Autor práce: **Bc. Tomáš Květoň**

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Předložená diplomová práce si klade za cíl detailní studium každodenní mobility seniorů v prostředí města České Budějovice. Z hlediska současných tendencí vývoje disciplíny (nejen) geografie dopravy lze zvolené téma považovat za velmi aktuální a zajímavé. Dovoluji si připomenout, že právě studium denní mobility dopravně znevýhodněných skupin stálo za rozvojem konceptu "mobility turn", který je jedním z klíčových paradigmat současné dopravní geografie. Autor se v této problematice "dlouhodoběji" pohybuje, což v práci dostatečně prokazuje. Cíle práce jsou jasně deklarovány v úvodní části práce. Hypotézy jsou uvedeny v závěru druhé kapitoly. Domnívám se však, že mohly být zpracovány pečlivěji. Poněkud kostrbatě je formulována např. hypotéza druhá, kde autor na základě diskuze s literaturou poukazuje na relativně nižší využívání osobního automobilu lidmi ve vyšším věku, nicméně přesto předpokládá dominanci osobního automobilu bez adekvátního zdůvodnění, resp. podepření hypotézy adekvátní literaturou. Hypotéza č. 3 je sice formulována korektně, nicméně je otázkou, zda ji lze verifikovat s využitím údajů od 59 respondentů.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Práce s literaturou je na velice solidní úrovni. Autor v teoretické části práce prokazuje relativně velmi dobrou orientaci ve sledované problematice. Z vážnějších výtek lze snad zmínit jen fakt, že se autorovi v rámci heuristické části práce nepodařilo dohledat studie norské autorky Randi Hjorthol, která se dlouhodobě věnuje výzkumu prostorové mobility starších obyvatel ve skandinávských státech. Autorovi se dle mého názoru podařilo sestudovat větší množství literatury, kterou vhodně využívá v teoretické části práce. Určitou slabinou však zůstává skutečnost, že se s odbornou literaturou pracuje v podstatě pouze v teoretické části práce. Škoda, že autor nekonfrontoval výsledky svých dílčích analýz i hlavních závěrů s již publikovanými studii. Jistě by to prospělo celkové koncepci analytické kapitoly (viz dále). Rovněž mohl autor v rámci teoretické kapitoly více proniknout do problematiky dopravou podmíněné sociální exkluze (např. Preston, Rajé 2007) a faktorů ovlivňujících dopravní chování (např. Hunecke 2006), které mají přímou souvislost s řešeným tématem práce. Technicky ještě upozorňuji na to, že Kajsa Ellegard je žena (s. 15).

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

K naplnění zvolených cílů použil autor adekvátní metody i data. Ocenit lze zejména snahu o propojení klasických výzkumných metod prostorové mobility (cestovní deníky) a moderních geoinformačních technologií. Ty představují v současné době jednu z nejzajímavějších a

nejaktuálnějších metod výzkumu každodenní mobility obyvatel. Ocenit lze rovněž využití pokročilých statistických metod při interpretaci, resp. syntéze zjištěných výsledků. Autor se pak v rámci metodické kapitoly mohl blíže vyjádřit k počtu respondentů ve výzkumu s ohledem na jejich reprezentativnost, resp. podíl na celkové populaci seniorů ve městě.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

V analytické části autor prokazuje velmi dobrý přehled v řešeném tématu. S většinou jeho parciálních analýz se shodují. K dokonalosti kapitoly však chybí ona výše zmíněná provázanost analýz s výsledky ostatních autorů. Nabízelo se větší množství metodicky podobných studií vzniklých na UK nebo ostatních pracovištích v rámci kvalifikačních prací, odborných studií apod. Většina komentářů má proto převážně deskriptivní charakter bez snahy o hledání širších kauzalit v řešeném tématu. Naopak ocenit lze snahu autora o syntézu výsledků pomocí faktorové analýzy (kapitola 4. 3). Za největší přínos pak považuji kartografické výstupy, které lze označit jako velmi zdařilé, byť v některých případech mohly být exportovány ve vyšším rozlišení.

Závěry práce (*odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.*)

V závěrečné části autor poukazuje na hlavní zjištěné výsledky práce a konfrontuje je s hypotézami práce. Domnívám se, že závěry práce jsou relevantní a posunují tak poznání sledovaného problému dopředu. Přesto mi poněkud chybí syntetičtější pojetí závěru, naznačení dalších možností výzkumu atd.

2. Formální náležitosti práce (*zatrhněte Vaši volbu*)

Formální úprava: **výborná** / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: **výborná** / **velmi dobrá** / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: **výborná** / **velmi dobrá** / dobrá / nevyhovující

Komentář (*vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.*)

Formální náležitosti práce jsou podle mého na velmi dobré úrovni. V práci se objevuje minimum překlepů a stylistických neobratností. Jak již bylo konstatováno výše, některé mapové výstupy mohly být ve vyšším rozlišení.

3. Souhrn

Celkově lze magisterskou práci Bc. Tomáše Květoně považovat velmi za zdařilé dílo, které na solidní úrovni rozpracovává téma, které v našich podmínkách nebylo doposud prakticky vůbec řešeno. Ocenit lze zejména snahu autora o využití moderních technik výzkumu včetně adekvátního kartografického vyjádření této problematiky. Řada výše uvedených připomínek velmi kritického charakteru by proto neměla tyto klíčové parametry práce zastržit. Zároveň autorovi doporučuji hlavní výsledky své práce publikovat v odborném tisku.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

V rámci obhajoby prosím autora, aby odpověděla na následující otázky:

1. V čem podle Vašeho názoru spočívá společenská závažnost sledovaného tématu?
2. Na s. 12 uvádíte, že výsledky analýz denní mobility obyvatel lze využívat například pro optimalizaci veřejné dopravy, rozmístění obchodů nebo úřadů v prostoru. Narazil jste ve svém výzkumu na konkrétní příklady, kdy tomu tak bylo?
3. Jaký je Váš názor na skutečnost, že podle některých autorů mobilita obyvatel vychází primárně z konceptu odvozené poptávky? V čem jsou pak hlavní specifika mobility seniorů?

Datum: 12. 5. 2016

Autor posudku: RNDr. Stanislav Kraft, Ph.D.

Podpis: